

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

۴۱. مسکن، شهرسازی و مدیریت شهری

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	مقدمه
۴	۱. بررسی الزامات جهت‌گیری‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۱
۱۱	۲. بررسی اعتبارات بخش مسکن و شهرسازی
۱۱	الف) نقاط قوت
۱۱	ب) نقاط ضعف
۱۴	ج) احکام پیشنهادی بخش مسکن و شهرسازی
۱۶	د) اصلاحات پیشنهادی برای احکام مندرج در لایحه
۳۱	جمع‌بندی و پیشنهادها
۳۲	منابع و مأخذ



بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۴۱. مسکن، شهرسازی و مدیریت شهری

چکیده

تنظیم بودجه کل کشور از حیث منابع و مصارف، تابع قواعد، ضوابط و اصولی است که التزام در رعایت آن قواعد، ضوابط و اصول، می‌تواند موجبات انسجام امور و نظم رفتاری در مصرف منابع اعتباری و اجرای قوانین و مقررات کشور را فراهم کند. به‌طور کلی دیدگاه حاکم بر بخش راه و شهرسازی در جهت‌گیری‌های ماده واحده و احکامی که در آن آمده است، بیانگر استمرار خلأهای سیاستی و نوعی غفلت و عدم توجه به ضروریات این بخش و انطباق آن با رویکردهای موضوعه در قوانین بالادستی می‌باشد و همچنین از ضرورت اهتمام در رفع مشکلات و تأمین نیازهای این بخش از جمله لحاظ فاکتورهای جذب مهاجر در شهرهای جدید، رفع نیازها و مشکلات حمل‌ونقل درون‌شهری (اعم از تأمین منابع اعتباری مورد نیاز مترو و ...)، جدیت در نوسازی بافت‌های فرسوده، و... مطلب مهمی قابل رؤیت و درک نیست، به‌عبارت دیگر در ماده واحده، بندها و اجزا، جهت‌گیری و التزام در درج موضوعات مهم این بخش، از جمله تعیین شاخص‌های کلیدی بخش و همچنین تأثیرپذیری الزامات مصوب در قوانین بالادستی درخصوص این بخش، رعایت نشده است. این وضعیت به ابقا و تکرار مسائل مربوطه در سنوات و برنامه‌های توسعه‌ای منجر می‌شود. بررسی ردیف‌های مرتبط با بخش راه و شهرسازی و مدیریت شهری، نشان می‌دهد که رویکردهای مرتبط با این بخش، از نقاط قوت و ضعف عدیده و حتی عدم نظم رفتاری در تنظیم برنامه‌های بخشی برخوردار است.

برنامه توسعه بانک‌های اطلاعاتی، که موجب ایجاد شرایط بهبود ارزیابی، تحلیل و اتخاذ سیاست‌های حوزه مسکن و شهرسازی خواهد شد، با ۲۱۹/۱۰ درصد افزایش اعتبار نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ و همچنین افزایش اعتبار ۷۶۷/۴۴ درصدی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، و برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی ذیل ساختار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، با افزایش ۳،۱۶۲/۲۳ درصدی اعتبار نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ از جمله نکات حائز اهمیت است. ازسوی دیگر ساماندهی نواحی خاص وزارت راه و شهرسازی، ساماندهی کالبدی شهری و روستایی و حمایت از تأمین مسکن محرومین و گروه‌های کم‌درآمد،

نبود نظم برنامه‌ای از بابت وجود برنامه‌های مکرر در زیرمجموعه دستگاه متولی (از جمله برنامه‌های ساختمان و تجهیزات، مقاوم‌سازی ساختمان‌ها) و همچنین عدم رعایت تبیین اعتبارات منطبق با موضوعات مرتبط در احکام بالادستی، عدم رعایت زمان دقیق اتمام پروژه‌ها و تجدید زمان اتمام برخی از آن پروژه‌ها، عدم استمرار برخی برنامه‌ها و رویکردهای بایسته از سنوات گذشته در سال جدید از جمله مهمترین نقاط ضعف رویکردهای این لایحه است. گفتنی است که اعتباراتی که ذیل عنوان متفرقه آمده است از جمله اعتبارات مربوط به یارانه سود و زیرساخت مسکن مهر، پرداخت به شهرداری‌ها، قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن، و... مندرج در جدول اعتبارهای متفرقه لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، تابع هیچ‌گونه ضوابط، معیار و برنامه اجرایی نبوده و برحسب نگرش‌های دولت در امور موضوعه و به صلاحدید خود به مصرف خواهد رساند و اگر خلاف این مقصود در تنظیم برنامه دنبال می‌شد بودجه‌های مذکور هرکدام در ردیف ذیل دستگاه مربوطه ذکر می‌شد. به علاوه موضوع رعایت فاکتورهای جذب مهاجر در مناطق ساخت «مسکن مهر» در شهرهای جدید، «ساماندهی نواحی خاص»، «افزایش عملیات نوسازی در بافت‌های فرسوده و بازتولید حداکثر مسکن در این‌گونه بافت‌ها با رعایت معیارهای شهرسازی مدرن»، «ایجاد تعادل در عرضه و تقاضای مسکن» که از عمده‌ترین سیاست‌های بخش مسکن و شهرسازی و مدیریت شهری است، نیز باید مورد توجه قرار گیرد و ضمن حفظ نقاط قوت برنامه‌ای، نقاط ضعف آن مورد اصلاح قرار گیرد. به علاوه برای پرهیز از ابهامات، ضروری است تا از قرار گرفتن بودجه‌های مکرر تحت یک برنامه خاص، و یا عدم انعکاس زمان دقیق اتمام پروژه‌ها و متناوب قرار گرفتن رویکردهای بودجه‌ای در سنوات مختلف پرهیز شود.

مقدمه

بودجه‌ریزی، سازوکاری برای تنظیم، اختصاص و به‌کارگیری منابع و امکانات در چارچوب اهداف سیاست‌های کلی و چشم‌انداز، برنامه‌های کلان و بخشی است. به عبارت دیگر لایحه یا قانون بودجه، سندی برای پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد مصارف (شامل هزینه‌ها و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی) جهت تحقق سیاست‌ها، تکالیف و اهداف قانونی است. بررسی احکام بالادستی در بخش مسکن، شهرسازی و حمل‌ونقل (اعم از درون‌شهری، برون‌شهری و هوایی و دریایی) نشان می‌دهد که رویکردهای اتخاذ شده در احکام لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، نیاز به بازنگری اساسی و انطباق بیشتر با آن احکام از جمله در حوزه بافت‌های فرسوده، حمل‌ونقل، مدیریت شهری و مسکن و شهرسازی را می‌طلبد. گفتنی است که از جمع کل



اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب امور و فصول در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ (یعنی ۱،۵۶۷،۶۹۵،۲۳۶ میلیارد ریال) حدود ۲/۹۶ درصد آن (معادل ۴۶،۴۷۱ میلیارد ریال) به فصل مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری و حدود ۴/۱۷ درصد آن (۶۵،۴۸۵ میلیارد ریال) به فصل حمل‌ونقل تخصیص داده شده است، که این ارقام به ترتیب معادل ۲۹ و ۲۰ درصد بیشتر از اعتبارات مذکور در قانون بودجه سال ۱۳۹۰ می‌باشد. گفتنی است که ۱۵/۴۹ درصد از کل اعتبارات (یعنی ۲۴۲،۹۲۸ میلیارد ریال) به ردیف‌های متفرقه اختصاص داده شده است، که این رقم ۳۳/۶۷ درصد کمتر از قانون بودجه سال ۱۳۹۰ است. از مجموع اعتبارات متفرقه لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، ۲/۲۸ درصد (معادل ۵،۵۵۰ میلیارد ریال) به مسکن مهر، ۰/۱۶ درصد (۳۹۷/۵ میلیارد ریال) به مسکن روستایی و تأمین مسکن محرومین، ۱/۸۳ درصد (۴۵۰/۴ میلیارد ریال) به موضوع حمل‌ونقل درون‌شهری، ۰/۴۰ درصد به سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، ۰/۰۱ درصد (۴۲ میلیارد ریال) به هزینه‌های تعمیر و نگهداری هواپیماهای آزمایش استاندارد پرواز و افزایش ضریب ایمنی پرواز (سازمان هواپیمایی کشوری)، ۲/۹۰ درصد (۷،۰۵۰ میلیارد ریال) به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، ۲/۸۸ درصد (۷،۰۰۰ میلیارد ریال) به امور مشترک حمل‌ونقل، ۰/۰۳ درصد (۸۰ میلیارد ریال) به شورای عالی استان‌ها، ۰/۰۴ درصد (۱۰۰ میلیارد ریال) موضوع عوارض صدور پروانه و انشعابات، ۰/۵۳ درصد (۱،۳۰۰ میلیارد ریال) به موضوع احداث و تکمیل مساجد و ۰/۱۷ درصد (۴۳۰ میلیارد ریال) به سود اوراق مشارکت فصل حمل‌ونقل اختصاص یافته است، به‌طور کلی با احتساب اعتبارات فصل مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری، فصل حمل‌ونقل و همچنین اعتبارات مرتبط و فوق‌الذکر در ردیف‌های متفرقه، حدود ۴/۹۲ درصد (معادل ۲۵۱،۲۱۳ میلیارد ریال) از کل اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور به مباحث مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری و حمل‌ونقل (اعم از درون‌شهری، برون‌شهری، هوایی و دریایی) اختصاص یافته است. شایان ذکر است که اعتبارات مندرج در ردیف‌های متفرقه، براساس برنامه و ضابطه خاصی هزینه نخواهند شد و غالباً برحسب سلايق دولت و نیازهای به‌وجود آمده تخصیص خواهند یافت.

۱. بررسی الزامات جهت‌گیری‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۱

آنچه به صورت ضروریات و الزامات بایسته برای درج در لایحه و قانون بودجه‌های سنواتی مدنظر قرار دارد، رویکردهایی است که زمینه‌ساز اهداف مندرج در اصول و احکام قوانین بالادستی می‌باشد. به عنوان مثال، سیاست‌های کلی، چشم‌انداز بیست‌ساله، برنامه‌های توسعه پنج‌ساله و قوانین پایه‌ای حوزه‌های بخشی، ترسیم‌کننده و غایت جهت‌گیری‌های برنامه‌های سالیانه را تعیین می‌کند و از طرف دیگر، برنامه‌های سالیانه که از آن به عنوان لوایح و قوانین بودجه سنواتی یاد می‌شود باید در بردارنده اجزای مأموریت‌ها و برنامه‌هایی باشد که موجبات تحقق اهداف عالی در احکام بالادستی را فراهم کند.

بررسی ماده واحده (بندها و اجزا) لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ حکایت از آن دارد که بخش اعظمی از رویکردهای قانونی حوزه راه و شهرسازی که می‌بایستی در مفاد مندرج در این ماده واحده، که بیانگر و متضمن ملحوظ شدن یا تحقق برنامه‌ها و اهداف عمده بخش راه و شهرسازی باشد وجود ندارد. به عبارت دیگر فارغ از پرداختن به بسیاری از الزامات و ضروریات تخصصی و بخشی از جمله تحقق شاخص‌های کلیدی این بخش که می‌توانست قابلیت رصد شدن فعالیت‌ها را فراهم کند، یکسری تکالیف موضوعی در قانون برنامه پنجم توسعه (مصوب سال ۱۳۸۹) و قوانین موضوعه این بخش گنجانده شده است که اثری از جهت‌گیری فعالیت‌های سنواتی در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ برای تحقق آن اهداف دیده نمی‌شود. البته این موضوع را هم بایستی یادآوری کرد که احکام، رویکردها و برنامه‌های تخصصی این بخش در بودجه، از نوع جنسی نیست که بتوان در یک سال به آن پرداخت و در سال دیگر از آن غافل شد، به عبارت دیگر بررسی احکام، برنامه‌ها و ردیف‌های این بخش نشان می‌دهد که برخی از فعالیت‌ها و رفتارها در برخی از سنوات، موضوعیت یافته‌اند و در سنوات دیگر، اثری از آن نیست، این‌گونه جهت‌گیری‌های متناوب، نمی‌تواند بیانگر عقبه قابل اتکایی از رویکردها و تحقق انتظارات داشته باشد.

موضوعات مندرج در جدول ۱، از جمله مواردی است که در انعکاس وضعیت اعمال رویکردهای قانونی بخش راه و شهرسازی، مانند احکام موضوعی مندرج در قانون برنامه پنجم توسعه و برخی قوانین موضوعه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، ارائه شده است و بر این اساس، ضرورت دارد تا رویکردهای سنواتی بخش راه و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ با تمرکز بر جهت‌گیری‌های قوانین موضوعه بالادستی، تهیه و تدوین شود.

در صورتی که لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به همین منوال تصویب شود می‌توان گفت که بخش عمده‌ای از تکالیف مندرج در جدول ۱، با مشکل مواجه خواهند شد. موارد عمده و مؤکدی مانند



نوسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده و حداکثر بهره‌برداری از فرصت بازتولید مسکن در بافت‌های مذکور با رعایت معیارهای مدرن شهرسازی و ۵۰ درصد ساخت‌وسازهای مسکن مهر در این‌گونه بافت‌ها، تخصیص منابع اعتباری مورد نیاز مدیریت شهری و حمل‌ونقل درون‌شهری (ازجمله مترو تهران و کلانشهرها) براساس طرح‌های مصوب، تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی، تقویت و شفافیت عملکردی نظام درآمدی و مالی شهرداری‌ها، استانداردهای تولید مصالح و رفع مشکل تأمین مسکن اقشار مختلف و نیازمند جامعه ازجمله جوانان، خانواده‌های معزز شهدا و جانبازان و... از موضوعاتی است که لازم است به آنها توجه ویژه شود تا از این طریق نیازهای مربوطه، مرتفع و در برنامه‌های توسعه‌ای آینده موضوعیت مجدد نداشته باشد که ذیلاً به برخی از آنها می‌پردازد:

جدول ۱. مقایسه احکام بخش راه و شهرسازی در برنامه پنجم توسعه و برخی قوانین موضوعه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱

ردیف	ماده - تبصره - بند - جزء (قانون)	رویکردهای قانونی موضوعه	تأثیر رویکردهای قانونی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱
۱	بند «الف»، ماده (۶) قانون برنامه	تعیین اعتبار برای طراحی و اجرای طرح‌های آماده‌سازی مساجد	در ردیف‌های متفرقه اعتباری معادل ۱،۳۰۰ میلیارد ریال برای احداث و تکمیل مساجد کل کشور در نظر گرفته شده است
۲	بند «د»، ماده (۴۴) قانون برنامه	کاهش هزینه‌های مهندسی ساخت مسکن برای خانواده‌های شهدا و ایثارگران، به میزان ۱۰۰ درصد	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۳	بند «ل»، ماده (۴۴) قانون برنامه	تأمین مسکن برای جانبازان بالای ۲۵ درصد که سابقه حضور بیش از دو سال در جنگ را دارند و خانواده شهدا - مشروط بر عدم شمولیت تسهیلات مذکور تاکنون	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۴	بند «د»، ماده (۳۹) قانون برنامه	معافیت افراد تحت پوشش سازمان‌ها و نهادهای حمایتی از پرداخت هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی، عوارض شهرداری و هزینه‌های انشعاب آب، فاضلاب، برق و گاز برای کلیه واحدهای مسکونی اختصاص‌یافته به آنها فقط برای یکبار	در ردیف‌های متفرقه اعتباری معادل ۱۰۰ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است، اما با توجه به ظرفیت‌های واقعی ساخت‌وساز، این میزان اعتبار، ناکافی به نظر می‌رسد
۵	ماده (۵۶) قانون برنامه	تمرکز امور برنامه‌ریزی، مطالعه، طراحی و اجرای ساختمان‌های دولتی و عمومی قوه مجریه در وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان مجری ساختمان‌ها، تأسیسات دولتی و عمومی)	بخش عمده‌ای از این رویکرد محقق شده است
۶	ماده (۱۶۷) قانون برنامه	تمدید زمان اعتبار تخصیص منابع برای اجرای قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن تا پایان برنامه پنجم توسعه	تمدید مذکور صورت گرفته است
۷	بند «ج»، ماده (۱۶۸) قانون برنامه	انجام بیمه مسئولیت حرفه‌ای کلیه مجریان دولتی و سایر عوامل مرتبط با طراحی، محاسبه و نظارت ساختمان‌های تحت پوشش	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۸	جزء «۱»، بند «د»، ماده (۱۶۸) قانون برنامه	توسعه ایستگاه‌های شتاب‌نگاری و زلزله‌نگاری	این رویکرد تحت برنامه‌های وزارت راه و شهرسازی مدنظر قرار گرفته است
۹	جزء «۲»، بند «د»، ماده (۱۶۸) قانون برنامه	حمایت از تولیدکنندگان مصالح ساختمانی استاندارد و روش‌های مقاوم‌سازی	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد



ردیف	ماده - تبصره - بند - جزء (قانون)	رویکردهای قانونی موضوعه	تأثیر رویکردهای قانونی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱
۱۰	بند «ب»، ماده (۱۶۹) قانون برنامه	مناسب‌سازی ساختمان‌ها و معابر برای معلولین جسمی و حرکتی	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۱۱	تبصره «۲»، بند «د»، ماده (۱۶۹) قانون برنامه	بازنگری سرفصل‌ها و محتوای دروس براساس توصیه‌های شورای عالی شهرسازی درخصوص تدوین و ترویج الگوهای معماری شهرسازی ایرانی - اسلامی	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۱۲	ماده (۱۷۰) قانون برنامه	تهیه و اجرای طرح‌های مجموعه شهری به‌منظور توسعه پایدار در مناطق شهری و روستایی، تعاملات اقتصادی، اجتماعی و کالبدی فی‌مابین شهرهای با جمعیت بیش از یکصد هزار نفر یا روستاهای واقع در حریم آنها	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۱۳	بند «الف»، ماده (۱۷۱) قانون برنامه	احصای مناطق ویژه نیازمند بهسازی و نوسازی در بافت‌های فرسوده و دسته‌بندی طرح‌های واقع در این مناطق و اولویت‌بندی آنها	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد.
۱۴	تبصره جزء «۲»، بند «الف»، ماده (۱۷۱) قانون برنامه	تعمیم و تسری احکام لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک مصوب ۱۳۵۸ شورای انقلاب بر اجرای بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۱۵	بند «ب»، ماده (۱۷۱). قانون برنامه	افزایش بهره‌وری و استحصال زمین نسبت به احیای بافت‌های فرسوده و نامناسب روستایی	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۱۶	بند «د»، ماده (۱۷۱) قانون برنامه	احیا و بازسازی حداقل ده درصد (۱۰٪) از بافت‌های فرسوده شهری در طول هر سال برنامه	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۱۷	تبصره بند «د»، ماده (۱۷۱) قانون برنامه	اختصاص حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از منابع، اعتبارات و تسهیلات اعطایی برای بخش مسکن اعم از طرح‌های مسکن مهر، مسکن جوانان و نیازمندان و مانند آن، به اجرای طرح‌های مذکور در محدوده بافت‌های فرسوده شهری	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۱۸	بند «ه»، ماده (۱۷۱) قانون برنامه	اولویت ساماندهی و احیای شهرهای آسیب‌دیده از جنگ تحمیلی و استفاده از اراضی رها شده و ساختمان‌های مخروبه باقیمانده داخل شهرهای مورد نظر	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۱۹	بند «د»، ماده (۱۷۱) قانون برنامه	طراحی و ایجاد کمربند سبز در اطراف مراکز جمعیتی از طریق منابع دولتی	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد

ردیف	ماده - تبصره - بند - جزء (قانون)	رویکردهای قانونی موضوعه	تأثیر رویکردهای قانونی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱
۲۰	ماده (۱۷۳) قانون برنامه	اختیار دولت در واگذاری وظایف و تصدی‌های دستگاه‌های دولتی به بخش‌های خصوصی و تعاونی و شهرداری‌ها، بازرگری و به روزرسانی قوانین و مقررات شهرداری‌ها و ارتقای جایگاه شهرداری‌ها و اتحادیه آنها	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۲۱	بند «الف»، ماده (۱۷۴) قانون برنامه	کاهش نرخ عوارض صدور پروانه ساختمانی در کلیه کاربری‌ها با توجه به شرایط اقلیمی و موقعیت محلی و نیز تبدیل این عوارض به عوارض و بهای خدمات بهره‌بردار از واحدهای احداثی این کاربری‌ها و همچنین عوارض بر ارزش‌افزوده اراضی و املاک، ناشی از اجرای طرح‌های توسعه شهری	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۲۲	بند «ب»، ماده (۱۷۴) قانون برنامه	تعیین سهم شهروندان در تأمین هزینه‌های خدمات عمومی و شهری، نگهداری، نوسازی و عمران شهری و همچنین تعیین سهم دولت در ایجاد زیرساخت‌های توسعه، عمران شهری و حمل‌ونقل	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۲۳	بند «ج»، ماده (۱۷۴) قانون برنامه	تبدیل عوارض موضوع درآمد شهرداری‌ها از عوارض بر املاک به عوارض ناشی از مصرف و خدمات	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۲۴	بند «و»، ماده (۱۷۴) قانون برنامه	تقویت سازوکارهای مدیریت و نظارت بر هزینه‌کرد شهرداری	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۲۵	بند «ز»، ماده (۱۷۴) قانون برنامه	برون‌سپاری وظایف قابل واگذاری و هدایت بودجه شهرداری‌ها به سمت هزینه‌کرد در حوزه وظایف اصلی و قانونی آنها و ممنوعیت پرداخت هرگونه هزینه از اعتبارات شهرداری به دستگاه‌های اجرایی	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۲۶	بند «الف»، ماده (۱۷۵) قانون برنامه	اطلاعات درآمد مشمول مالیات مشاغل در حدود مقرر در قوانین مرتبط با شهرداری‌ها توسط سازمان امور مالیاتی	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۲۷	بند «ب»، ماده (۱۷۵) قانون برنامه	تسری تبصره «۲» ماده واحده قانون تأسیس شرکت راه‌آهن شهری تهران و حومه مصوب ۱۳۵۴/۲/۱۶ به سایر شهرداری‌ها و تونل‌های زیرزمینی آب و فاضلاب، ترافیکی و خدماتی در زمینه تسری تأمین نیازمندی‌های خود از زیر اراضی و املاک محدوده قانونی شهر و حومه بدون هیچ‌گونه پرداختی	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد



ردیف	ماده - تبصره - بند - جزء (قانون)	رویکردهای قانونی موضوعه	تأثیر رویکردهای قانونی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱
۲۸	ماده (۱۷۶) قانون برنامه	فروش اراضی شهری در اختیار وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) به منظور تأمین منابع مالی لازم جهت پرداخت معوض نصاب مالکانه اعم از موات و غیرموات و خرید اراضی مورد نیاز اجرای طرح‌های مسکن به‌ویژه مسکن زوج‌های جوان و اقشار کم‌درآمد	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۲۹	تبصره ماده (۱۸۱) قانون برنامه	هرگونه تخفیف، بخشودگی حقوق و عوارض شهرداری‌ها توسط دولت و قوانین مصوب منوط به تأمین آن از بودجه عمومی سالیانه کشور است. در غیر این صورت بخشودگی و تخفیف حقوق و عوارض شهرداری ممنوع است.	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۳۰	بند «ه»، ماده (۱۹۴) قانون برنامه	بهسازی، نوسازی، بازسازی و ایمن‌سازی ساختار کالبدی محیط و مسکن روستایی مبتنی بر الگوی معماری اسلامی - ایرانی با مشارکت مردم، دولت و نهادهای عمومی	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۳۱	بند «ف»، ماده (۱۹۴) قانون برنامه	تهیه طرح‌های هادی روستایی و تعیین محدوده روستاها در سراسر کشور با پیشنهاد کارشناسان فنی، زیر نظر بنیاد مسکن و تأیید بخشداری هر بخش	این رویکرد تحت برنامه «برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی» بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مورد توجه قرار گرفته است
۳۲	ماده (۱۰) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت	اعتبارات موردنیاز موضوع قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت	اعتبارات این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به‌طور کامل لحاظ نشده است
۳۳	ماده (۱۶) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	کلیه طرح‌های تولید مسکن ویژه گروه‌های کم‌درآمد و طرح‌های تولید مسکن در بافت‌های فرسوده شهرها مشمول تخفیف حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه‌های عوارض ساخت و تراکم ساخت و تقسیط بدون کارمزد باقیمانده می‌باشد. دولت موظف است معادل صد درصد (۱۰۰٪) تخفیف اعمال شده از سوی شهرداری‌ها ناشی از اجرای این قانون و سایر قوانین را در لوایح بودجه سنواتی منظور و پرداخت نماید	اعتبارات این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به‌طور کامل لحاظ نشده است
۳۴	ماده (۱۸) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	اعتبارات مورد نیاز اجرای قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن، به میزان سالیانه حداقل مبلغ ده‌هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد

ردیف	ماده - تبصره - بند - جزء (قانون)	رویکردهای قانونی موضوعه	تأثیر رویکردهای قانونی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱
۳۵	ماده (۱۸) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن	تکلیف دولت در پیش‌بینی و پرداخت کلیه تخفیف‌ها و یارانه‌ها و دیگر هزینه‌های حمایتی ناشی از احکام این قانون از محل ماده (۱۵) این قانون در بودجه سنواتی	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۳۶	ماده (۱۳) قانون حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری	دولت مجاز است سالیانه ده‌هزار میلیارد ریال جهت احیاء، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده شهری در بودجه سنواتی کل کشور پیش‌بینی و درج نماید.	اعتبارات این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به‌طور کامل لحاظ نشده است
۳۷	ماده (۵) قانون اصلاح قانون احداث تونل مشترک شهری - مصوب ۱۳۷۲	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور موظف است اعتبارات مورد نیاز سالیانه طرح را که توسط وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کشور برآورد می‌شود، در لایحه بودجه عمومی کشور پیش‌بینی نماید.	این رویکرد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد
۳۸	ماده (۲۳) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی	وجوه حاصل از جریمه‌های تخلفات رانندگی در سراسر کشور به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد تا علاوه بر بودجه سالیانه به‌شرح زیر به شهرداری‌ها و دهیاری‌های ذیربط، وزارت راه و ترابری و پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی تخصیص داده شود الف) شصت درصد (۶۰٪) از کل وجوه حاصله به تفکیک درآمدهای ناشی از تخلفات رانندگی خارج از شهرها و داخل محدوده شهرها و روستاها حسب مورد به وزارت راه و ترابری (سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور) به‌صورت متمرکز و در شهرها به شهرداری‌های محل و دهیاری‌ها از طریق استانداری همان استان به تناسب هفتاد درصد (۷۰٪) و سی درصد (۳۰٪) اختصاص می‌یابد تا حسب مورد صرف استانداردسازی وسایل و تجهیزات ایمنی راه‌ها، خط‌کشی و نگهداری آن، تهیه و نصب و نگهداری علائم راهنمایی و رانندگی و تجهیزات ایمنی، احداث پل‌های عابر پیاده، احداث توقفگاه‌های عمومی و اصلاح راه‌های روستایی، معابر و نقاط حادثه‌خیز در شهرها و روستاها نمایند	از بابت شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، تخصیص اعتباری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مشاهده نشد اما از بابت سازمان راهداری و حمل‌ونقل، در ردیف‌های متفرقه، اعتبار ۹۰۰ میلیارد ریال تخصیص یافته است



۲. بررسی اعتبارات بخش مسکن و شهرسازی

بررسی برنامه‌های مسکن و شهرسازی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، نشان می‌دهد که بودجه وزارت راه و شهرسازی با ۱۲۰/۳۲ درصد رشد (یعنی ۹،۵۲۵ میلیارد ریال) افزایش نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۱، به ۵۶،۴۱۱ میلیارد ریال رسیده است.

بررسی اعتبارات بودجه‌ای بخش مسکن و شهرسازی برحسب برنامه در لایحه سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد که برنامه‌های مذکور دارای نقاط قوت و ضعف عدیده‌ای هستند که در ذیل به آن اشاره می‌شود:

الف) نقاط قوت

تقویت و رشد بودجه برخی از برنامه‌ها که می‌تواند در جهت تحقق اهداف کلان و بهبود بخش مسکن و شهرسازی قلمداد شود از جمله نقاط قوت لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ می‌باشد. برنامه‌های مذکور که در جدول ۳ این گزارش آمده است به قرار زیر است:

- برنامه توسعه بانک‌های اطلاعاتی، که با ۱۱۹/۱۰ درصد افزایش نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ مشاهده می‌شود (ردیف ۳۳ جدول ۳).

- افزایش اعتبار ۶۶۷/۴۴ درصدی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، (ردیف ۵۰ جدول ۳).

- برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی ذیل ساختار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، با افزایش ۳،۰۶۲/۲۳ درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (ردیف ۵۳ جدول ۳).

ب) نقاط ضعف

رویکردها و برنامه‌های متعددی در ذیل بخش راه و شهرسازی و ردیف‌های متفرقه مربوطه منظور شده است که حکایت از ضرورت تقویت دیدگاه‌های برنامه‌ای، حذف زمینه‌های انحراف برنامه‌های عملکردی و الزام در افزایش توانایی لازم در تخصیص بهینه برنامه‌ها و بودجه‌های سنواتی در جهت بهبود مسکن و شهرسازی و مدیریت شهری دارد، که در ذیل ضعف‌های مورد اشاره ارائه می‌شود:

- بسیاری از پروژه‌های عملیاتی از جمله پروژه‌های مراکز درمانی و بهداشتی در برخی از ردیف‌های این بخش (شماره طبقه‌بندی‌های ۳۰۳۰۳۱۶۴ الی ۳۰۳۰۳۲۷۰ و همچنین ۳۰۳۰۳۶۴۰ الی ۳۰۳۰۳۶۵۶، با مدیریت دانشکده‌های پزشکی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

۴۰۹۲۸۰۰۲ الی ۴۰۹۲۸۰۰۷ با مدیریت وزارت راه و شهرسازی و مواردی از این دست...) دارای زمان شروع بدون زمان پایان هستند، به عبارت دیگر در نظر گرفتن یک پروژه عملیاتی در بودجه‌های سنواتی، که اعتباراتی را به خود اختصاص می‌دهد، نیازمند یک برنامه و طرح مطالعاتی است که بیانگر زمان دقیق فعالیت‌ها، از مرحله آغاز تا مرحله بهره‌برداری را در خود داشته باشد و اتخاذ چنین رویه‌هایی می‌تواند بیانگر نوعی بی‌انضباطی بودجه تلقی گردد و زمینه استمرار زمان اتمام پروژه و صرف بودجه‌های مترتب را داشته باشد.

- بررسی قوانین بودجه سنوات گذشته حکایت از آن دارد که زمان اتمام بسیاری از پروژه‌های ساخت، تکمیل، تعمیر و... احداث و یا تعمیر راه‌ها و یا مراکز درمانی، بهداشتی و... از جمله شماره طبقه‌بندی‌های ۴۰۷۰۲۰۶۰، ۳۰۳۰۳۱۵۱ و... با مدیریت وزارت راه و شهرسازی، دارای زمان پایانی بوده‌اند که آن زمان اتمام در سنوات بعدی تغییر و استمرار یافته است.

- برخی از رویکردها و برنامه‌های مطرح در سنوات قبل، با توجه به استمرار موضوعیت آن مورد توجه قرار نگرفته است یا به عبارتی در این لایحه قابل مشاهده نمی‌باشد.

- برنامه هزینه‌های مربوط به خانواده‌های شاهد و ایثارگر، با کاهش اعتبار ۳۶/۰- درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، با وجود جاری بودن و استمرار مشکلات مزبور (ردیف ۱۴ جدول ۳).

- برنامه مطالعه و تدوین ضوابط و مقررات، با کاهش اعتبار ۵۸/۰- درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (ردیف ۴۸ جدول ۳).

- برنامه مسکن بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با کاهش اعتبار ۱۱/۰۲- درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (ردیف ۵۲ جدول ۳).

- برنامه یارانه سود مسکن روستایی، با کاهش اعتبار ۰۳/۰- درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (ردیف ۷۶ جدول ۳ در قسمت ردیف‌های متفرقه).

- برنامه یارانه بلیت حمل‌ونقل همگانی و یارانه بلیت مترو تهران و قطار شهرها با کاهش اعتبار ۲۵/۰۰- درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، (ردیف ۷۸ جدول ۳ در قسمت ردیف‌های متفرقه).

- برنامه یارانه سود تسهیلات مسکن مهر با کاهش اعتبار ۴۴/۷- درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، (ردیف ۷۹ جدول ۳ در قسمت ردیف‌های متفرقه).

- اعتبار موضوع آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن، با کاهش اعتبار ۱/۰۲- درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، (ردیف ۸۴ جدول



۳ در قسمت ردیف‌های متفرقه).

• شایان ذکر است که برخی از برنامه‌های ذیل وزارت راه و شهرسازی در دو مرحله و با اعتبارات متفاوتی تکرار شده‌اند که اصلاح و انتقال اعتبارات غیرضرور و تکراری به برنامه‌های اصلی و کلیدی وزارت راه و شهرسازی و رفع دوباره‌نگاری تأکید و توصیه می‌شود. موارد ذیل از آن جمله هستند:

- برنامه‌های مکرر مقاوم‌سازی ساختمان‌ها به ترتیب با کاهش اعتبار ۵/۴۱- و ۹/۲- درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، (ردیف‌های ۲۶ و ۴۰ جدول ۳).

- برنامه‌های مکرر برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات (ردیف ۲ جدول ۳) با اعتبار ۹۴,۴۳۳ میلیون ریال و رشد ۲۷/۳۷ درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، (تکرار مانند سال گذشته) و (ردیف ۴۶ جدول ۳) با اعتبار ۴۵,۰۰۶ میلیون ریال و رشد ۳۷/۱۱ درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (تکرار مانند سال گذشته).

• همان‌طور که در جدول ۳ این گزارش مشاهده می‌شود ردیف‌های ۲۱ الی ۲۵ و ۳۶ الی ۴۵ به ترتیب با اعتباری معادل ۱۶۷,۹۵۰ و ۱۰۷,۹۸۱ میلیون ریال به برنامه‌های راهبری موضوعات مختلف اختصاص یافته است. گفتنی است که موضوع راهبری در برنامه‌های مختلف، غالباً می‌تواند به ارائه «پاداش» به برخی افراد و «توسعه برخی ساختارهای غیرضرور» اختصاص پیدا کند. با توجه به جامع و صریح بودن قانون مدیریت خدمات کشوری در خصوص پرداخت حقوق، مزایا و پاداش، لحاظ کردن برنامه‌هایی از این دست، بدون شفافیت لازم صحیح نیست، ضمن آنکه وجود بخش‌های مختلف در وزارت راه و شهرسازی قابلیت مدیریت کلیه برنامه‌های منظور در ذیل وظایف محوله در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ را دارد.

• منابع اختصاص یافته به ردیف‌های (۷۴) به بعد جدول ۳ این گزارش، تحت عنوان ردیف‌های متفرقه، وظایفی را هدف قرار داده است که جزئی از تکالیف قانونی وزارت راه و شهرسازی و دولت می‌باشد، اما متأسفانه اعتبار ردیف‌های مذکور (که معادل ۱۸,۵۲۶ میلیارد ریال برآورده شده است) تحت هیچ‌گونه برنامه و یا معیار قابل اتکایی، هزینه نمی‌شود، به عبارت دیگر این‌گونه اعتبارات در اختیار دولت قرار دارد و براساس نگرش‌ها و سلايق خاص هزینه می‌شوند. کاهش اعتبارات مذکور در قسمت نقاط ضعف مندرج بخش ردیف‌های متفرقه جدول ۳ سال ۱۳۹۱ نسبت به سال ۱۳۹۰ در شرایطی که گسترش ساخت مسکن تصریح و تأکید می‌شود، علی‌الخصوص کاهش اعتبار موضوع آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن، نسبت به تصریح قانون مصوب ۱۳۸۶ از عمده موارد حرکت رو به عقب در این

بخش محسوب می‌شوند. از این رو ضروری است تا اعتبارات مذکور و مندرج در ردیف‌های متفرقه تحت ضوابط و برنامه‌های مشخص و قابل اتکایی در راستای اصلاح و بهبود بازار مسکن کشور هزینه گردد.

- آنچه مورد تأکید است توجه بیشتر به ضرورت حفظ حداقل، شرایط موجود و التزام در تقویت برنامه‌های توسعه حمل‌ونقل ریلی درون‌شهری (مترو) در تکمیل سیاست‌های کاهش معضلات حاصل از ترافیک‌های فزاینده است، توجه به وجود ظرفیت‌های ساخت حداکثر مسکن در بافت‌های فرسوده با رعایت معیارهای شهرسازی مدرن، حمایت از برنامه‌های بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در تأمین منابع مالی (وام) برای ساخت مسکن روستایی در مناطق کم‌جمعیت و روستایی به جهت کاهش معضل مهاجرت فزاینده، از دیگر مواردی است که پیشنهاد تقویت اعتبارات آن را توجیه می‌کند.

ج) احکام پیشنهادی بخش مسکن و شهرسازی

ضرورت توجه بیشتر به نیازهای عملیات اجرایی بخش مسکن و شهرسازی و همچنین مدیریت شهری، ایجاب می‌نماید تا احکامی را به جهت فراهم‌سازی تحقق اهداف مندرج در قوانین و وظایف قانونی آنها لحاظ نمود که در ذیل به آنها اشاره می‌شود:

۱. به منظور رفع موانع و رفتارهای سلیقه‌ای نسبت به پرداخت اعتبارات مسکن مهر، بانک مسکن و بانک‌های عامل که موظف به پرداخت تسهیلات مسکن مهر می‌باشند، مکلفند تا نسبت به اتخاذ تمهیدات لازم برای تسهیل امور و رفع موانع پرداخت تسهیلاتی که ضمن دارا بودن صورت وضعیت عملیات اجرایی تأیید شده از سوی سازمان ملی مسکن ذیربط به آن بانک معرفی شده‌اند اقدام نمایند.

۲. وزارت راه و شهرسازی موظف است تا نسبت به جانمایی کلیه نیازهای اداری، اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، سیاسی، درمانی و بهداشتی، زیربنایی، انتظامی، خدماتی، رفاهی و اقتصادی در طرح‌های مسکن مهر و عملیاتی شدن آنها اقدام نمایند.

۳. وزارت راه و شهرسازی، وزارت کشور و شهرداری‌ها مکلفند تا در راستای کلیه طرح‌های مطالعاتی و اجرایی نوسازی و بازسازی بافت‌های فرسوده و سکونتگاه‌های غیررسمی نسبت به لحاظ کلیه شاخص‌ها، معیارها و استانداردهای شهرسازی مدرن و افزایش ظرفیت‌های رفاهی و خدماتی، اجتماعی و نیازهای جامعه شهرنشینی در این‌گونه طرح‌ها اقدام نمایند.

۴. به منظور تسریع در اجرای پروژه‌های نوسازی بافت‌های فرسوده شهری و سکونتگاه‌های



غیررسمی، شهرداری‌های کلانشهرها پس از تصویب شورای اسلامی آن شهر می‌توانند نسبت به انتشار و فروش اوراق مشارکت با تعهد و ضمانت خود به میزان حداکثر دوازده هزار میلیارد (۱۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اقدام نمایند.

۵. وزارت راه و شهرسازی موظف است تا نسبت به تأمین مسکن آن دسته از جانبازان بیست درصد (۲۰٪) و بالاتر، آزادگان و خانواده معظم شهدا (پدر، مادر و همسر و فرزندان شهید) و رزمندگان با بیش از یک‌سال حضور در جبهه با هماهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران اقدام نمایند. و براساس بند «۱» تا «۴۴» قانون برنامه پنجم توسعه هزینه‌های مهندسی ساخت مسکن آنان به میزان ۱۰۰ درصد معاف خواهد بود.

۶. تبدیل تسهیلات مشارکت مدنی به فروش اقساطی و یا انتقال تسهیلات ساخت مسکن از گیرنده تسهیلات به ذینفع دیگر بدون هر نوع هزینه اضافی مازاد بر قرارداد اولیه امکانپذیر می‌باشد. آیین‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و معاونت نظارت راهبردی ریاست‌جمهوری و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۷. شهرداری‌ها اجازه دارند تا در راستای نوسازی بافت‌های فرسوده تا سقف یک‌هزاروپانصد میلیون (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار اعتبار فاینانس را با ضمانت خود برای اجرای طرح‌های مذکور جذب نمایند.

۸. شهرداری‌ها اجازه دارند تا برای تسریع در احداث خطوط مصوب قطارهای شهری در شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت تا سقف سه میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار اعتبار فاینانس و یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار اعتبار فاینانس جهت حمل‌ونقل بین شهری با ضمانت شهرداری‌های همان شهرها اختصاص دهند.

۹. به‌منظور جلوگیری از تمدید سنوات پایان پروژه‌های اجرای ساختمان‌های دولتی، عمومی، قوه مجریه، سازمان مجری ساختمان‌ها، تأسیسات دولتی و عمومی مکلف است تا نسبت به اتمام پروژه‌های عملیاتی برحسب مطالعات و زمان تعیین شده اقدام نمایند و آن دسته از پروژه‌هایی که فاقد سال اتمام پروژه در ردیف‌های بودجه سنواتی هستند را ضمن تعیین سال اتمام پروژه تعیین تکلیف نمایند.

۱۰. وزارت راه و شهرسازی مکلف است تا در راستای تحقق جزء «۲» بند «د» ماده (۱۶۸) قانون برنامه پنجم توسعه و تحقق حمایت از تولیدکنندگان مصالح ساختمانی استاندارد و روش‌های مقاوم‌سازی از محل تخصیص تسهیلات بانکی اقدام نماید.

۱۱. وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارت کشور مکلفند تا در راستای تحقق تبصره جزء

«۲» بند «الف» ماده (۱۷۶) قانون برنامه پنجم توسعه، شرایط حقوقی و قانونی تعمیم و تسری احکام لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک (مصوب ۱۳۵۸) شورای انقلاب، برای اجرای طرح‌های بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده را فراهم آورد. رعایت معیارها و شاخص‌های افزایش بهره‌وری، استحصال و ظرفیت نیازهای زندگی شهری الزامی است.

۱۲. وزارت راه و شهرسازی و وزارت کشور مکلفند تا در راستای اجرای ماده (۱۷۳) قانون برنامه پنجم توسعه نسبت به واگذاری آن دسته از وظایف و تصدی‌های دستگاه‌های دولتی به بخش‌های خصوصی تعاونی و شهرداری و ... که در سال ۱۳۹۱ امکانپذیر است اقدام نماید.

د) اصلاحات پیشنهادی برای احکام مندرج در لایحه

در صورت وجود اصرار بر اصلاح و تصویب مندرجات ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، اصلاحات ذیل مورد تأکید می‌باشد:



جدول ۲. پیشنهادات اصلاحی احکام ماده واحد

ردیف	عنوان جزء و بند ماده واحد لایحه بودجه	پیشنهاد اصلاح یا حذف	علت و توجیه پیشنهاد
۱	<p>بند «۱-۱» ماده واحد</p> <p>الف) در راستای اعمال حق مالکیت و حاکمیت بر منابع نفت و گاز کشور و نیز به منظور اجرای احکام قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ رابطه مالی و نحوه تسویه حساب بین دولت (خزانه‌داری کل) و وزارت نفت از طریق شرکت‌های تابعه ذیربط بابت کلیه مصارف سرمایه‌ای و هزینه‌ای شرکت‌های یاد شده از جمله بازپرداخت تسهیلات بیع متقابل، بازپرداخت تسهیلات، تولید، حفظ سطح تولید و برداشت صیانتی و افزایش تولید نفت و گاز طبیعی، سرمایه‌گذاری و نیز هزینه صادرات با احتساب هزینه‌های حمل و بیمه (سیف)، به میزان چهارده و نیم درصد (۱۴/۵٪) (شامل ده درصد در ماده (۲۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه) از ارزش نفت (نفت خام و میعانات گازی) صادراتی و مبالغ واریزی نقدی بابت خوراک پالایشگاه‌های داخلی و میعانات گازی تحویلی به مجتمع‌های پتروشیمی و سایر شرکت‌ها براساس قیمت فرآورده‌های نفتی در نیمه اول سال ۱۳۸۹ به عنوان سهم آن شرکت به منظور مصارف سرمایه‌ها و بازپرداخت قراردادهای بیع متقابل شرکت پس از کسر هزینه‌ها، معاف از مالیات و تقسیم سود سهام تعیین می‌شود. وزارت نفت از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذیربط مکلف است معادل هشتاد و پنج و نیم درصد (۸۵/۵٪) بقیه ارزش مواد مذکور را به حساب بستانکار دولت (خزانه‌داری کل کشور)</p>	<p>در جزء «الف» بند «۱-۱» ماده واحد عبارت در «نیمه اول سال ۱۳۸۹» از سطر ششم حذف شود</p>	<p>۱. با توجه به مغایرت این بند با تبصره «۲» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه که تصریح می‌نماید «دولت مکلف است با اجرای کامل قانون مالیات بر ارزش افزوده نرخ این مالیات را از سال اول برنامه یک واحد درصد اضافه نماید به گونه‌ای که در پایان برنامه نرخ آن به هشت درصد (۸٪) برسد سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها سه درصد (۳٪) به عنوان عوارض و سهم دولت پنج درصد (۵٪) تعیین می‌شود» در صورتی که این بند ماده واحد تصویب شود قانون مالیات بر ارزش افزوده و قانون برنامه پنجم توسعه کاملاً تغییر خواهد یافت. لذا تصویب این بند نیاز به رأی دوسوم نمایندگان خواهد داشت.</p> <p>۲. مطابق با بند «ب» و «ج» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده عوارض انواع بنزین و سوخت هواپیما و نفت سفید و نفت گاز ده درصد (۱۰٪) و نفت کوره پنج درصد (۵٪) قیمت فروش تعیین شده و در بند ماده واحد، بخشی از عوارض شهرداری‌ها و دهیاری‌ها توسط دولت ضبط خواهد شد.</p>

علت و توجیه پیشنهاد	پیشنهاد اصلاح یا حذف	عنوان جزء و بند ماده واحده لایحه بودجه	ردیف
		<p>منظور و به شرح مقررات این بند با دولت (خزانه‌داری کل کشور) تسویه حساب نماید. در صورت وصول درآمد حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی بیش از ارقام مصوب در این قانون (موضوع ردیف ۲۱۰۱۰۱)، چهاردهونیم درصد (۱۴/۵٪) از مازاد حاصله به سهم شرکت ملی نفت ایران مذکور در فوق افزوده و به‌عنوان منابع سرمایه‌ای صرفاً جهت اجرای طرح‌های بالادستی نفت و گاز به مصرف می‌رسد.</p> <p>شرکت ذیربط تابعه وزارت نفت می‌تواند از محل سهم خود، قراردادهای لازم را با شرکت‌های عملیاتی تولید نفت و گاز براساس قیمت تمام شده و در چارچوب بودجه عملیاتی منعقد نماید.</p> <p>مفاد این بند جایگزین مفاد تبصره «۳۸» دائمی قانون بودجه سال ۱۳۵۸ کل کشور مصوب ۱۳۵۸/۵/۲۷ شورای انقلاب اسلامی می‌شود.</p> <p>قیمت نفت صادراتی از مبادی اولیه و یا عرضه شده در بورس، حسب مورد، قیمت معاملاتی یک بشکه نفت صادراتی از مبادی اولیه در هر محموله و یا متوسط قیمت صادراتی در یک ماه شمسی از مبادی اولیه و همچنین برای نفت تحویلی به پالایشگاه‌های داخلی و مجتمع‌های پتروشیمی و سایر شرکت‌ها اعم از دولتی و خصوصی نودوپنج درصد (۹۵٪) متوسط بهای محموله‌های صادراتی نفت مشابه در هر ماه شمسی است. وزارت نفت موظف است در مقاطع سه‌ماهه عملکرد مالی این جزء را به سازمان حسابرسی ارائه دهد. پس از تأیید سازمان یاد شده و تصویب کارگروهی مرکب از</p>	



ردیف	عنوان جزء و بند ماده واحده لایحه بودجه	پیشنهاد اصلاح یا حذف	علت و توجیه پیشنهاد
	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و وزیران امور اقتصادی و دارایی، نفت و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قابل تسویه است و تسویه نهایی فیزیکی و مالی باید براساس گزارش حسابرسی تا پایان تیرماه سال بعد انجام شود.		
۲	پ) وزارت نفت از طریق شرکت‌های تابعه ذیربط موظف است بخش نقدی خرید خوراک پالایشگاه‌های داخلی را همراهه متناسب با خوراک دریافتی به خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. خزانه‌داری کل کشور در اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، مواد (۱۶) و (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۷ بر مبنای قیمت‌های پنج فرآورده اصلی در نیمه اول سال ۱۳۸۹ و جزء «الف» این بند (سهم شرکت ملی نفت ایران) مکلف است نسبت به پرداخت سهم طرف‌های ذیربط اقدام و گزارش عملکرد این جزء را در مقاطع سه‌ماهه به کمیسیون‌های اقتصادی، انرژی و برنامه و بودجه و محاسبات و دیوان محاسبات کشور ارسال نماید.	عبارت «در نیمه اول سال ۱۳۸۹» از سطر سوم حذف شود.	تعیین قیمت پایه می‌تواند، شمولیت افزایش پس از آن را منتفی نماید و نسبت تعهدات دولت در موعد جاری را از بین ببرد.
۳	۱-۲. چنانچه درآمدهای حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی مازاد بر تحقق کلیه ارقام مربوط مندرج در این قانون (جداول و پیوست‌های این قانون) وصول شود، خزانه‌داری کل کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظفند از مهرماه سال ۱۳۹۱ به بعد، چهارده و نیم درصد (۱۴/۵٪) مازاد حاصل را به سهم شرکت ذیربط تابعه وزارت مذکور در بند «۱-۱» افزوده و معادل ریالی مابقی به نرخ مذکور در بند «۱-۱»	- در وهله اول تأکید بر حذف این بند را دارد و در صورت اصرار بر ابقای آن، موارد ذیل پیشنهاد می‌شود: * طرح‌های بخش عمران شهری در صدر و اولویت‌های اولیه این حکم قرار گیرد. * عبارت «و قطار شهری و مترو کلانشهرها» به انتهای طرح‌های بخش حمل‌ونقل اضافه شود.	* طرح‌های پیشنهادی فاقد اولویت‌بندی هستند. * سهم هریک از موارد مذکور مشخص نیست. از این رو احتمال تسهیم غیرمنطقی و اصولی امکانپذیر است. * در این باره لازم است به تکالیف دولت در توسعه حمل‌ونقل عمومی و مخصوصاً مترو و قطار شهری مصرح در قانون برنامه پنجم توسعه - استفاده از موجودی‌های صندوق توسعه ملی و ماده (۵) قانون

علت و توجیه پیشنهاد	پیشنهاد اصلاح یا حذف	عنوان جزء و بند ماده واحده لایحه بودجه	ردیف
<p>حمایت از سامانه‌های ریلی و نحوه تخصیص مازاد درآمدهای حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی، در سهم توسعه مترو و قطار شهری توجه شود.</p>		<p>را با تصویب هیئت وزیران و با اولویت اهداف و احکام برنامه و تعهدات قانونی دولت و دستگاه‌های اجرایی به موارد زیر اختصاص دهد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. تقویت بنیه دفاعی، ۲. بخش سلامت و بهداشت و رفاه اجتماعی و کمک به صندوق‌ها، ۳. طرح‌های بخش آب و نیرو به‌ویژه مهار آب‌های مرزی و مهار گردوغبار و ریزگردها، ۴. کمک به طرح‌های بخش کشاورزی و منابع طبیعی، صندوق بیمه محصولات کشاورزی و صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری کشاورزی، طرح‌های آبخیزداری، شیلات، انتقال آب، احیا و مرمت قنوات کشاورزی، طرح‌های کوچک تأمین آب و ساماندهی عشایر کوچنده، ۵. طرح‌های بخش عمران شهری، ۶. بازپرداخت تعهدات ارزی، ۷. طرح‌های بخش حمل‌ونقل، ۸. فناوری‌ها و صنایع نوین و فناوری اطلاعات، ۹. یارانه سیستم نوین آبیاری، ۱۰. کمک به بهینه‌سازی انرژی شهری و روستایی، ۱۱. کمک به صنعت و معدن به‌ویژه صنایع نوین، ۱۲. کمک و حمایت از اشتغال و بیمه بیکاری، پاداش پایان خدمت و مطالبات کارکنان شاغل و بازنشسته با اولویت ایثارگران و نیز کمک به بسیج، ۱۳. دیون و تعهدات دولت و دستگاه‌های دولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی به‌ویژه ایثارگران، 	



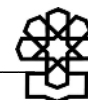
ردیف	عنوان جزء و بند ماده واحده لایحه بودجه	پیشنهاد اصلاح یا حذف	علت و توجیه پیشنهاد
	<p>- صندوق نوآوری و شکوفایی، ۱۴. تأمین زیرساخت‌های شهرک‌های صنعتی و کشاورزی، ۱۵. طرح‌های سرمایه‌گذاری توسعه‌ای با اولویت مناطق محروم، ۱۶. تنظیم بازار و جایزه صادرات و صندوق ضمانت صادرات و بازرسی کالا و خدمات ۱۷. کمک به مدیریت و توسعه روستایی و یکپارچه‌سازی اراضی و عمران روستایی و عشایری و کمک به تعاون روستایی، کمک به شرکت‌های موضوع ماده (۲) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، ۱۸. افزایش سرمایه دولت در بانک‌ها، ۱۹. کمک به آشیانه دولت و جمهوری اسلامی ایران برای خرید هواپیما، بالگرد و سایر تجهیزات مورد نیاز، ۲۰. مطالبات آستان قدس، ۲۱. کمک به اماکن زیارتی و دینی و عتبات عالیات و آستانه حضرت معصومه و حضرت احمدبن موسی الرضا (ع).</p>		
۴	<p>بند «۳-۲»- در اجرای ماده (۲۱) قانون مدیریت پسماندها مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۰ صد درصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل از جرائم پسماندهای تحت مدیریت شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز شده و خزانه‌داری کل به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) که توسط خزانه افتتاح می‌گردد واریز تا صرف موارد قانونی مربوط از جمله آموزش و فرهنگ‌سازی مدیریت پسماند شود</p>	<p>عبارت «و به نسبت جمعیت بین شهرداری‌ها و دهیاری‌ها توزیع» قبل از عبارت «تا صرف موارد قانونی» و بعد از کلمه «واریز» اضافه شود.</p>	<p>با توجه به اینکه موضوعاتی از قبیل آموزش و فرهنگ‌سازی توسط رسانه‌ها و صداوسیما مراکز استان‌ها انجام می‌شود و سایر مواردی که در ماده (۲۰) قانون مدیریت پسماندها تأکید شده فقط می‌تواند توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌ها انجام شوند و سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها نمی‌تواند برای همه شهرها و روستاها اقدام مؤثری انجام دهد، لذا پیشنهاد می‌شود که اعتبارات به مدیریت‌های اجرایی پسماندها یعنی</p>

ردیف	عنوان جزء و بند ماده واحده لایحه بودجه	پیشنهاد اصلاح یا حذف	علت و توجیه پیشنهاد
			شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و براساس نسبت جمعیت تحت پوشش آنها پرداخت شود.
۵	بند «۱۱-۵» - به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آن اجازه داده می‌شود به‌طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی و تأیید وزارت کشور تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت با تضمین خود و تعهد پرداخت اصل و سود توسط شهرداری‌ها منتشر نمایند.	بند «۵۰» ماده واحده قانون بودجه ۱۳۹۰ جایگزین شود: به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آن اجازه داده می‌شود به‌طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی و تأیید وزارت کشور تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت با تضمین خود و تعهد پرداخت اصل و سود توسط شهرداری‌ها منتشر نمایند. میزان سپرده بانک مرکزی و بانک عامل حداکثر پنج درصد (۵٪) است که در حساب کوتاه‌مدت سپرده‌گذاری می‌شود و سود اوراق مطابق با دستگاه و شرکت‌های دولتی تعیین می‌گردد. تبصره- شهرداری‌هایی که مدارک مورد نیاز را تا پایان سال ۱۳۸۹ به بانک مرکزی تحویل داده‌اند می‌توانند از محل اعتبارات اوراق مشارکت باقی‌مانده سال ۱۳۸۹ استفاده نمایند.	با توجه به اینکه امکان تأمین وثیقه و تضمین توسط شهرداری‌ها مشکل خواهد بود، لذا ابقای متن سال گذشته، امکان اجرایی شدن این بند را قوت می‌بخشد.
۶	بند «۱۱-۶» - به شهرداری‌ها اجازه داده می‌شود تا مبلغ شانزده هزار میلیارد (۱۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت برای اجرای طرح‌های قطارهای شهری موضوع پیوست ۱ این قانون با تضمین بازپرداخت اصل و سود به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها منتشر کنند.	- عبارت ذیل در انتهای بند «۱۱-۶» لحاظ شود: - دولت مکلف است تا تمهیدات لازم برای اجرایی شدن این بند را به عمل آورد. - برای تضمین اجرایی شدن این حکم، اعتبار مذکور در قسمت واگذاری‌های مالی و تحت سرفصل انتشار اوراق مشارکت درج شود.	«با توجه به اینکه طرح‌های مترو و قطار شهری عموماً دارای توجیه اقتصادی نیستند، بانک‌ها تمایلی برای انتشار اوراق ندارند، لذا باید شرایط تضمین دولت از حیث تبلور وظایف حاکمیتی فراهم شود و شهرداری‌ها تضمین بازپرداخت اصل و سود را به نسبت ۵۰ درصد بپذیرد».
۷	بند «۱۲-۷» - در سال ۱۳۹۱ در ماده (۸۵) قانون مالیات‌های مستقیم عبارت زیر جایگزین عبارت «قانون نظام هماهنگی	عبارت «و شهرداری‌ها و سازمان‌های وابسته» قبل از عبارت «و قسمت اخیر» ماده (۵) قانون مدیریت	کارکنان شهرداری‌ها مطابق با قانون نظام هماهنگ پرداخت دولت مصوب ۱۳۷۰/۱۲/۶ مشمول این قانون می‌باشند و اگر



ردیف	عنوان جزء و بند ماده واحده لایحه بودجه	پیشنهاد اصلاح یا حذف	علت و توجیه پیشنهاد
	پرداخت دولت مصوب - ۱۳۷۰/۱۲/۶» می‌گردد. «وزارتخانه‌ها و مؤسسات، شرکت‌ها و سایر دستگاه‌های دولتی موضوع مواد (۱)، (۲)، (۴) و قسمت اخیر ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، قضات، اعضای هیئت علمی، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی».	خدمات کشوری اضافه شود.	مشمول این قانون نباشند بلاتکلیف خواهند ماند و نمی‌توانند از معافیت‌های حقوقی در ماده (۸۵) قانون مالیات‌های مستقیم استفاده کنند. در بودجه سنوات قبل نیز کارکنان شهرداری‌ها مانند سایر کارکنان دولت مشمول این قانون و معافیت‌های ماده (۸۵) قانون مالیات‌های مستقیم بوده‌اند.
۸	بند «۴-۱۹» - کلیه درآمدهای حاصل از فروش کالا و خدمات شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری به حساب‌های معرفی شده از سوی خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود.	تبصره الحاقی - «مالیات و عوارض قانونی از کل وجوه دریافتی پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور مطابق با احکام و مقررات قانونی آنها در وجه دستگاه‌ها و مؤسسات مربوط پرداخت می‌گردد».	آنچه در ماده واحده بودجه سال ۱۳۹۰ و ذیل بند «۴۷» قید شده بود پیشنهاد می‌شود مجدداً در سال ۱۳۹۱ تبصره الحاقی شود.
۹	بند «۶-۱۹» - ارقام مندرج در موافقتنامه اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی موضوع جدول ۷ قانون بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور به شرح ارقام مندرج در جدول ۷ این قانون اصلاح می‌گردد و نیازی به مبادله موافقتنامه جدید نیست. در مورد ردیف‌های جدید و نیز موارد ضروری دستگاه‌ها می‌توانند پیشنهاد اصلاحی خود را طی سال برای بررسی و اعلام‌نظر به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور ارسال نمایند	تأکید می‌شود تا عبارت بند «۶-۱۹» لایحه حذف و عبارت زیر جایگزین بند «۶-۱۹» شود: معاونت موظف است همزمان با ابلاغ بودجه به دستگاه‌های اجرایی با اصلاح ارقام و شرح خدمات موافقتنامه‌های سال ۱۳۹۰ براساس اعتبارات مصوب سال ۱۳۹۱ و تفاهات انجام شده، موافقتنامه سال ۱۳۹۱ اعتبارات هزینه‌ای را مبادله نماید. در صورت نیاز به اصلاح موافقتنامه‌ها اجازه داده می‌شود که حداکثر تا پایان شهریورماه سال ۱۳۹۱ با پیشنهاد و یا تفاهم دستگاه‌های اجرایی موافقتنامه‌های هزینه‌ای اصلاح گردد. در مورد موافقتنامه‌های جدید اعتبارات هزینه‌ای، دستگاه‌های اجرایی مکلفند حداکثر دو ماه پس از ابلاغ اعتبار پیشنهاد شرح خدمات خود را جهت بررسی و مبادله	با توجه به ماده (۳) قانون حمایت از سامانه‌های ریلی شهری و حومه مصوب ۱۳۸۵، شهرداری‌های دارای سامانه‌های ریلی قطار شهری دستگاه اجرایی محسوب می‌شوند و می‌باید مستقیماً با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی موافقتنامه‌های مربوط را مبادله نمایند.

ردیف	عنوان جزء و بند ماده واحده لایحه بودجه	پیشنهاد اصلاح یا حذف	علت و توجیه پیشنهاد
		موافقتنامه به معاونت ارسال نمایند. - و در صورت اصرار بر تصویب بند مذکور، ضرورت دارد تا عبارت «از جمله شهرداری‌های دارای سامانه حمل‌ونقل ریلی درون‌شهری» بعد از عبارت «و نیز موارد ضروری دستگاه‌ها» اضافه شود.	
۱۰	بند «۱۲-۱۹» - در سال ۱۳۹۱ کلیه قوانین عام و خاص مغایر احکام این قانون و قانون برنامه پنجم توسعه از جمله قوانینی که لغو آنها مستلزم ذکر نام است، موقوف‌الاجرا می‌باشد.	این بند حذف گردد	قوانین سنواتی نمی‌تواند رویکردهای مندرج در قوانین بالادستی و قوانین دائم را لغو کنند.

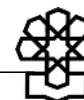


جدول ۳. خلاصه بودجه بخش مسکن و شهرسازی برحسب برنامه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ و مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	دستگاه / برنامه	قانون بودجه سال ۱۳۸۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد تغییرات قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	تغییرات اعتباری لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به قانون بودجه ۱۳۹۰	درصد تغییرات لایحه بودجه ۱۳۹۱ به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
۱	وزارت راه و شهرسازی	۴۶,۶۹۰,۱۰۱	۴۶,۸۸۶,۰۷۸	۱۰۰/۴۲	۵۶,۴۱۱,۴۵۲	۹,۵۲۵,۳۷۴	۱۲۰/۳۲
۲	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات	۸۳,۱۸۳	۷۴,۱۴۰	۸۹/۱۳	۹۴,۴۳۳	۲۰,۲۹۳	۱۲۷/۳۷
۳	برنامه اقدامات امور تأمینی و تربیتی	۸۷,۵۹۸	۱۹۹,۶۱۵	۲۲۷/۸۸	۲۶۹,۲۰۲	۶۹,۵۸۷	۱۳۴/۸۶
۴	برنامه تدوین ضوابط و معیارهای فنی	۲,۳۳۶	۲,۴۵۴	۱۰۵/۰۵	۲,۶۹۸	۲۴۴	۱۰۹/۹۴
۵	برنامه تحقیقات دانشگاهی	۶۷۰	۲,۳۱۹	۳۴۶/۱۲	۳۰۰	-۲,۰۱۹	۱۲/۹۴
۶	برنامه حمایت از تحقیق و توسعه تجاری و صنعتی	۷,۵۳۹	۷,۸۱۰	۱۰۳/۵۹	۶,۱۷۹	-۱,۳۶۰	۷۹/۱۲
۷	برنامه آموزش کاردانی	۳۰,۵۲۱	۳۱,۵۵۲	۱۰۳/۳۸	۱۴۱,۲۴۶	۱۰۹,۶۹۴	۴۴۷/۶۶
۸	برنامه آموزش کارشناسی	۱,۵۰۰	۶,۳۶۵	۴۲۴/۳۳	۹,۸۷۶	۳,۵۱۱	۱۵۵/۱۶
۹	برنامه ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی و کمک‌آموزشی	۲۰۰	۲۰۰		۶,۰۰۰	۵,۸۰۰	۳,۰۰۰/۰۰
۱۰	برنامه فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی	۸۱۰	۸,۸۲۵	۱۰,۸۹/۵۱	۱۱,۲۰۶	۲,۳۸۱	۱۲۶/۹۸
۱۱	برنامه احداث، تأمین، نگهداری و اداره اماکن و فضاهای فرهنگی	۳۰۰,۶۴۴	۲۶۷,۹۶۰	۸۹/۱۳	۶۰,۳۰۶۳	۳۳۵,۱۰۳	۲۲۵/۰۶
۱۲	برنامه خدمات درمانی	۲,۲۳۳,۹۶۳	۲,۹۵۱,۷۶۷	۱۳۲/۱۳	۳,۸۱۶,۲۰۰	۸۶۴,۴۳۳	۱۲۹/۲۹
۱۳	برنامه هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت	۱۶,۵۰۰	۱۵,۷۳۵	۹۵/۳۶	۱۶,۸۶۲	۱,۱۲۷	۱۰۷/۱۶
۱۴	برنامه هزینه‌های مربوط به خانواده‌های شاهد و ایثارگر	۱,۱۰۶	۱,۶۵۶	۱۴۹/۷۳	۱,۶۵۰	-۶	۹۹/۶۴
۱۵	برنامه احداث، تأمین، نگهداری و اداره اماکن و فضاهای ورزشی	۱۳۹,۸۷۸	۲۷۷,۸۱۲	۱۹۸/۶۱	۴۰۰,۴۸۶	۱۲۲,۶۷۴	۱۴۴/۱۶
۱۶	برنامه حمل‌ونقل راه‌آهن	۱۳,۸۹۴,۱۶۶	۱۴,۰۶۳,۶۶۴	۱۰۱/۲۲	۱۹,۷۵۹,۳۰۸	۵,۶۹۵,۶۴۴	۱۴۰/۵
۱۷	برنامه حمل‌ونقل جاده‌ای	۲۳,۶۸۷,۵۷۷	۲۵,۲۲۳,۵۸۲	۱۰۶/۴۸	۲۷,۰۸۱,۵۰۶	۱,۸۵۷,۹۲۴	۱۰۷/۳۷
۱۸	برنامه حمل‌ونقل هوایی	۲,۳۴۶,۳۴۶	۱,۱۸۲,۳۹۲	۵۰/۳۹	۱,۰۷۱,۶۰۱	-۱۱۰,۶۹۱	۹۰/۶۴
۱۹	برنامه حمل‌ونقل دریایی	۱۲,۴۷۵	۱۱,۱۱۹	۸۹/۱۳	۱۰,۷۶۸	-۳۵۱	۹۶/۸۴

ردیف	دستگاه / برنامه	قانون بودجه سال ۱۳۸۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد تغییرات قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	تغییرات اعتباری لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد تغییرات لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
۲۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۳۶،۰۹۹	۳۲،۱۷۵	۸۹/۱۳	۳۰،۳۱۷	-۱،۸۵۸	۹۴/۲۳
۲۱	برنامه راهبری حمل‌ونقل راه‌آهن	۶۲،۴۱۰	۶۵،۵۸۲	۱۰۵/۰۸	۷۵،۶۸۰	۱۰،۰۹۸	۱۱۵/۴
۲۲	برنامه راهبری حمل‌ونقل جاده‌ای	۷۵،۶۶۶	۹۸،۳۷۷	۱۳۰/۰۱	۵۳،۶۷۸	-۴۴،۶۹۹	۵۴/۵۶
۲۳	برنامه راهبری حمل‌ونقل هوایی	۱۸،۰۲۱	۱۸،۹۲۸	۱۰۵/۰۹	۲۱،۰۰۰	۲،۰۶۲	۱۱۰/۸۹
۲۴	برنامه راهبری حمل‌ونقل دریایی	۱۰،۱۸۰	۱۰،۶۹۷	۱۰۵/۰۸	۱۱،۴۹۲	۷۹۵	۱۰۷/۴۳
۲۵	برنامه راهبری هواشناسی	۵،۵۰۷	۵،۷۸۷	۱۰۵/۰۸	۶،۱۰۰	۳۱۳	۱۰۵/۴۱
۲۶	برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها	۱۴،۴۴۰	۱۲،۳۲۱	۹۲/۲۵	۱۲،۶۰۰	-۷۲۱	۹۴/۵۹
۲۷	برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۷۷۶،۰۹۹	۶۷۰،۳۹۳	۸۶/۳۸	۱،۱۴۹،۲۴۷	۴۷۸،۸۵۴	۱۷۱/۴۳
۲۸	برنامه مسکن	۴۹،۰۸۱	۲۹،۶۲۳	۶۰/۳۶	۳۱،۱۰۳	۱،۴۸۰	۱۰۵
۲۹	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	۲،۶۴۱،۰۳۴	۱،۲۴۸،۴۶۰	۴۷/۲۷	۱،۳۳۶،۰۹۱	۸۷،۶۳۱	۱۰۷/۰۲
۳۰	برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها	۸،۰۰۰	۹،۶۷۵	۱۲۰/۹۴	۸،۷۸۵	-۸۹۰	۹۰/۸
۳۱	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۴۷،۶۹۳	۴۹،۶۰۹	۱۰۴/۰۲	۱۵۶،۱۱۸	۱۰۶،۵۰۹	۳۱۴/۷
۳۲	برنامه ترویج مقررات ساختمان و مسکن	۸،۲۰۰	۸،۷۷۵	۱۰۷/۰۱	۸،۸۰۰	۲۵	۱۰۰/۲۸
۳۳	برنامه توسعه بانک‌های اطلاعاتی و فناوری ساختمان و مسکن	۷،۰۰۰	۶،۶۵۰	۹۵	۱۴،۵۷۰	۷،۹۲۰	۲۱۹/۱
۳۴	برنامه صدور گواهینامه فنی مصالح و اجزای ساختمان و مسکن	۴،۵۰۰	۶،۰۲۸	۱۳۳/۹۶	۶،۸۱۰	۷۸۲	۱۱۲/۹۷
۳۵	برنامه توسعه و راهبری شبکه شتاب‌نگاری کشور	۶،۰۰۰	۵،۶۶۴	۹۴/۴	۶،۲۰۰	۵۳۶	۱۰۹/۴۶
۳۶	برنامه راهبری امور اراضی	۱،۸۰۰	۱۳،۰۰۰	۷۲۲/۲۲	۱۴،۰۰۰	۱،۰۰۰	۱۰۷/۶۹
۳۷	برنامه راهبری امور مسکن	۹،۰۰۰	۱۹،۴۰۰	۲۱۵/۵۶	۲۰،۰۰۰	۶۰۰	۱۰۳/۰۹
۳۸	برنامه راهبری ترویج مقررات ملی ساختمان	۸،۷۰۰	۳،۸۰۰	۴۳/۶۸	۴،۱۰۰	۳۰۰	۱۰۷/۸۹
۳۹	برنامه راهبری تصویب اصول و قواعد فنی مسکن و ساختمان	۵،۴۰۰	۲،۵۰۰	۴۶/۳	۲،۷۰۰	۲۰۰	۱۰۸
۴۰	برنامه راهبری توسعه ساختمان‌های دولتی و عمومی	۲،۵۰۰	۴،۱۰۰	۱۱۷/۱۴	۴،۴۱۰	۳۱۰	۱۰۷/۵۶



ردیف	دستگاه / برنامه	قانون بودجه سال ۱۳۸۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد تغییرات قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	تغییرات اعتباری لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد تغییرات لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
۴۱	برنامه راهبری دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری	۱۶،۰۰۰	۱۲،۰۰۰	۷۵	۱۳،۰۲۰	۱۰،۲۰	۱۰۸/۵
۴۲	برنامه راهبری ساماندهی بافت‌های مسئله‌دار و غیررسمی	۱۲،۴۰۰	۱۹،۰۰۰	۱۵۳/۲۳	۲۰،۰۰۰	۱۰،۰۰۰	۱۰۵/۲۶
۴۳	برنامه راهبری ضوابط و معیارهای معماری و شهرسازی	۱۳،۳۵۰	۹،۰۰۰	۶۷/۴۲	۹،۲۴۰	۲۴۰	۱۰۲/۶۷
۴۴	برنامه راهبری طرح‌های کالبدی شهری	۱۳،۵۰۰	۱۲،۴۰۰	۹۱/۸۵	۱۲،۷۳۰	۳۳۰	۱۰۲/۶۶
۴۵	برنامه راهبری کمک به سازمان‌های نظام مهندسی	۹،۴۰۰	۸،۳۰۰	۸۸/۳	۷،۷۸۱	-۵۱۹	۹۳/۷۵
۴۶	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات	۳۱،۵۱۳	۳۲،۸۲۴	۱۰۴/۱۶	۴۵،۰۰۶	۱۲،۱۸۲	۱۳۷/۱۱
۴۷	برنامه کمک به سازمان‌های نظام مهندسی	۱۴،۰۰۰	۱۰،۰۰۰	۷۱/۴۳	۱۰،۵۰۰	۵۰۰	۱۰۵
۴۸	برنامه مطالعه و تدوین ضوابط و مقررات	۱۵،۰۴۶	۲۳،۴۱۰	۱۵۵/۵۹	۱۱،۵۷۰	-۱۱،۸۴۰	۴۹/۴۲
۴۹	برنامه پرداخت دیون و بازخرید کارکنان	۶۵۴	۲۸۰۰	۴۲۸/۱۳	۵،۲۳۰	۲،۴۳۰	۱۸۶/۷۹
۵۰	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	۳۵۱،۵۴۰	۲۴۰،۴۰۰	۶۸/۳۸	۱،۸۴۴،۹۱۶	۱،۶۰۴،۵۱۶	۷۶۷/۴۴
۵۱	برنامه حمایت از تأمین مسکن محرومین و گروه‌های کم‌درآمد	۱۶،۱۰۹	۱۴،۳۵۸	۸۹/۱۳	۲۵،۰۰۰	۱۰،۶۴۲	۱۷۴/۱۲
۵۲	برنامه مسکن	۱۸۳،۶۹۰	۱۷۳،۳۶۹	۹۴/۳۸	۱۵۴،۲۷۲	-۱۹،۰۹۷	۸۸/۹۸
۵۳	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	۱۵۱،۷۴۱	۵۲،۶۷۳	۳۴/۷۱	۱،۶۶۵،۶۴۴	۱،۶۱۲،۹۷۱	۳،۱۶۲/۲۳
۵۴	سازمان هواپیمایی کشوری	۳۹۸،۹۹۶	۳۴۵،۱۴۶	۸۶/۵	۴۲۵،۰۹۷	۷۹،۹۵۱	۱۲۳/۱۶
۵۵	برنامه حمل‌ونقل هوایی	۵۶،۴۰۰	۴۵،۶۹۹	۸۱/۰۳	۵۲،۵۵۴	۶،۸۵۵	۱۱۵
۵۶	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۲۴۲،۵۹۶	۳۰،۰۰۰	۱/۲۴	۳۰،۰۰۰	۰	۱۰۰
۵۷	برنامه ایمنی حمل‌ونقل هوایی	۱۰۰،۰۰۰	۲۹۶،۴۴۷	۲۹۶/۴۵	۳۶۹،۵۴۳	۷۳،۰۹۶	۱۲۴/۶۶
۵۸	شهرداری تهران	۳،۲۴۸،۸۵۵	۲،۴۳۸،۹۹۱	۷۵/۰۷	۰	-۲،۴۳۸،۹۹۱	۰
۵۹	برنامه حمل‌ونقل شهری و روستایی	۳،۲۱۲،۶۸۹	۲،۴۳۸،۹۹۱	۷۵/۹۲	۰	-۲،۴۳۸،۹۹۱	۰
۶۰	برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها	۳۶،۱۶۶	۰	۰	۰	۰	۰
۶۱	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور	۷۲۹،۶۳۳	۸۳۵،۱۱۰	۱۱۴/۴۶	۲،۰۱۸،۳۷۷	۱،۳۴۶،۲۶۷	۲۶۱/۲۱

ردیف	دستگاه / برنامه	قانون بودجه سال ۱۳۸۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد تغییرات قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	تغییرات اعتباری لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به قانون بودجه ۱۳۹۰	درصد تغییرات لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
۶۲	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۳۵،۰۰۰	۳۵،۰۰۰	۱۰۰	۳۷،۰۰۰	۲،۰۰۰	۱۰۵/۷۱
۶۳	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای	۴۵،۰۰۰	۴۵،۰۰۰	۱۰۰	۵۱،۱۷۲	۶،۱۷۲	۱۱۳/۷۲
۶۴	برنامه هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت	۳۳	۳۳	۱۰۰	۳۳	۰	۱۰۰
۶۵	برنامه هزینه‌های مربوط به خانواده‌های شاهد و ایثارگر	۵۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۰	۱۰۰
۶۶	برنامه آب شهری و روستایی	۷۲،۱۵۳	۶۴،۳۰۹	۸۹/۱۳	۵۷،۰۸۱	-۷،۲۲۸	۸۸/۷۶
۶۷	برنامه خدمات شهری و روستایی	۵۰۴،۸۷۳	۶۱۲،۰۴۱	۱۲۱/۲۳	۱،۹۵۷،۲۴۵	۱،۳۴۵،۲۰۴	۳۱۹/۷۹
۶۸	برنامه راهبری ساماندهی بافت‌های مسئله‌دار و غیررسمی	۵،۲۱۰	۵،۲۱۰	۱۰۰	۵،۲۱۰	۰	۱۰۰
۶۹	برنامه راهبری طرح کالبدی روستایی	۶،۳۲۵	۶،۳۲۵	۱۰۰	۶،۳۲۵	۰	۱۰۰
۷۰	برنامه راهبری طرح‌های مدیریت روستایی	۳۰،۱۷۲	۳۰،۱۷۲	۱۰۰	۲۹،۲۰۳	-۹۶۹	۹۶/۷۹
۷۱	برنامه راهبری طرح‌های مدیریت شهری	۲۹،۲۱۰	۳۵،۳۶۸	۱۲۱/۰۸	۳۶،۶۱۴	۱،۲۴۶	۱۰۳/۵۲
۷۲	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات	۹۷۵	۸۵۲	۸۷/۳۸	۶۹۴	-۱۵۸	۸۱/۴۶
۷۳	برنامه پرداخت دیون و بازخرید کارکنان	۷۵۰	۷۵۰	۱۰۰	۷۵۰	۰	۱۰۰
۷۴	برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه					۰	
۷۵	اعتبارات یارانه					۰	
۷۶	زیرساخت مسکن مهر (سهم دولت) - توزیع به صورت استانی	۷۲۱،۹۵۳	۱،۶۲۰،۵۲۵	۲۲۴/۴۶	۱،۶۵۰،۰۰۰	۲۹،۴۷۵	۱۰۱/۸۲
۷۷	یارانه سود تسهیلات مسکن روستایی	۳۶۰،۹۷۶	۳۲۴،۱۰۵	۸۹/۷۹	۳۲۴،۰۰۰	-۱۰۵	۹۹/۹۷
۷۸	یارانه بلیت حمل‌ونقل همگانی و یارانه بلیت مترو تهران و قطار شهرها (۳۰۰۰ میلیارد ریال یارانه بلیت حمل‌ونقل همگانی، ۱۰۰۰ میلیارد ریال یارانه بلیت متروی تهران و قطار سایر شهرها براساس جابجایی مسافر و تعداد ناوگان)	۲۶۰،۰۰۰	۴۰،۰۰۰،۰۰۰	۱۵۳/۸۵	۳،۰۰۰،۰۰۰	-۱،۰۰۰،۰۰۰	۷۵



ردیف	دستگاه / برنامه	قانون بودجه سال ۱۳۸۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد تغییرات قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	تغییرات اعتباری لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به قانون بودجه ۱۳۹۰	درصد تغییرات لایحه بودجه ۱۳۹۱ به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
۷۹	یارانه سود تسهیلات مسکن مهر	۳,۲۴۸,۷۸۶	۱,۶۲۰,۵۲۵	۴۹/۸۸	۱,۵۰۰,۰۰۰	-۱۲۰,۵۲۵	۹۲/۵۶
۸۰	اعتبارات موضوع هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی، عوارض شهرداری، هزینه‌های انشعاب آب و فاضلاب و برق و گاز برای یکبار	۰	۰	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰
۸۱	اعتبارات متمرکز درآمد - هزینه						
۸۲	سازمان راهداری و حمل‌ونقل - اجرای قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن و اجرای بند «۵» ماده (۱۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت	۵۰,۵۳۷	۵۶,۷۱۸	۱۱۲/۲۳	۸۰,۰۰۰	۲۳,۲۸۲	۱۴۱/۰۵
۸۳	سازمان هواپیمایی کشوری - هزینه‌های نگهداری و تعمیرات هواپیماهای آزمایش استاندارد پرواز و بالا بردن ضریب ایمنی پرواز	۱۳,۶۶۳	۲۸,۷۷۴	۲۱۰/۶	۴۲,۰۰۰	۱۳,۲۲۶	۱۴۵/۹۷
۸۴	اعتبار موضوع آیین‌نامه اجرایی ماده (۸) قانون ساماندهی و حمایت مالی از تولید و عرضه مسکن (وجوه اداره شده)	۱,۵۵۵,۱۲۴	۵۰۵,۱۳۱	۳۲/۴۸	۵۰۰,۰۰۰	-۵,۱۳۱	۹۸/۹۸
۸۵	حقوق ورودی ماشین‌آلات و تجهیزات وابسته به حمل‌ونقل عمومی وارداتی شهرداری‌ها (جمعی - خرجی)	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰	۱۰۰
۸۶	ساماندهی، بهسازی و خدمات رفاهی و فرهنگی مجتمع‌های با کاربری تفریحی	۰	۲,۲۰۵,۳۴۶	۰	۱,۳۰۰,۰۰۰	-۹۰۵,۳۴۶	۵۸/۹۵
۸۷	سازمان راهداری و حمل‌ونقل - اعتبارات موضوع ماده (۲۳) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و جرائم رانندگی	۰	۰	۰	۹۰۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	۱۰۰
۸۸	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - اعتبارات موضوع ماده (۲۳) قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و جرائم رانندگی (به نسبت به ترتیب ۷۰ درصد و ۳۰ درصد)	۰	۰	۰	۹۰۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	۱۰۰

ردیف	دستگاه / برنامه	قانون بودجه سال ۱۳۸۹	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد تغییرات قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	تغییرات اعتباری لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد تغییرات لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به قانون بودجه سال ۱۳۹۰
۸۹	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - اعتبار موضوع ماده (۲۱) قانون مدیریت پسماند	.	.	.	۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	
۹۰	اعتبارات نهادهای خاص	
۹۱	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - پرداخت به شهرداری‌ها - موضوع تبصره «۳» ماده (۳۱) قانون مالیات بر ارزش افزوده	.	.	.	۴,۳۰۰,۰۰۰	۴,۳۰۰,۰۰۰	
۹۲	شورای عالی استان‌ها	۱۲۹,۴۲۴	۸۰,۰۰۰	۶۱/۸۱	۸۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۱۰۰
۹۳	سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - پرداخت به شهرداری‌ها - موضوع تبصره «۳» ماده (۴۱) قانون مالیات بر ارزش افزوده	۶,۵۰۴,۴۴۷	۵,۶۳۴,۰۹۲	۸۶/۶۲	۱,۸۰۰,۰۰۰	-۳,۸۳۴,۰۹۲	۳۱/۹۵

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کشور و قوانین بودجه سال ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ کشور.



جمع‌بندی و پیشنهادات

- التزام در متبلور کردن تکالیف و احکام مندرج در قوانین بالادستی و توسعه‌ای در راستای تنظیم و تصویب بودجه‌های سنواری و اتخاذ رویکردهای اجرایی منطبق با آن قوانین از جمله ضروریات و انتظاراتی است که موجبات دستیابی و تحقق اهداف پیش‌بینی شده را فراهم می‌کند. بررسی احکام بخش راه و شهرسازی و حوزه مدیریت شهری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نشان می‌دهد که رویکردها، برنامه‌ها و منابع اعتباری ملحوظ شده در این بخش، فاقد انعکاس و ارتباط شفاف و مرتبط با احکام موضوعه در قوانین بالادستی دارد، رعایت ۵۰ درصد سهم ساخت مسکن مهر در بافت‌های فرسوده، تقویت و نظارت عملکردی نظام درآمدی و مالی شهرداری‌ها، رفع مشکل تأمین مسکن اقشار نیازمند مسکن و افزایش یارانه دولت در قالب یارانه سود و کارمزد تسهیلات خرید و ساخت مسکن برای روستاییان، محرومین، خانواده‌های معزز شهدا و جانبازانی که با احراز شرایط لازم از داشتن مسکن محروم مانده‌اند، تأمین مسکن جوانان نیازمند، پرهیز از لحاظ کردن مکرر یک برنامه با اعتبارات متفاوت، تعیین زمان دقیق اتمام پروژه‌های عملیاتی از جمله مواردی است که در قوانین بالادستی مورد تأکید قرار گرفته است و ضرورت داشت تا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مورد امعان نظر قرار می‌گرفت.

- برخی از برنامه‌های ذیل وزارت راه و شهرسازی در دو مرحله و با اعتبارات متفاوتی تکرار شده‌اند که اصلاح و انتقال اعتبارات غیرضرور و تکراری به برنامه‌های اصلی و کلیدی وزارت راه و شهرسازی توصیه می‌شود.

- تعیین سهم بخش مسکن از بودجه هدفمندی یارانه‌ها، برای حمایت از صنایع مرتبط با تولید مصالح برای مسکن مانند کارخانجات آجر، بلوک و... و نیز صنایع پیش‌ساخته‌سازی و سایر صناعی که کالا برای مسکن تولید می‌کنند، از نکات مهمی است که می‌تواند در برنامه گنجانده شود. - تحت برنامه قرار گرفتن برنامه‌ها و اعتبارات متفرقه، و برخورداری از ضوابط قابل رصد شدن آنها، از دیگر مواردی است که می‌تواند موجبات حذف اعمال صلاحیدهها و سلیق را در مصارف اعتبارات موضوعه فراهم نماید.

- پیشنهاد می‌شود که افزایش بودجه برنامه‌های راهبردی امور بخش مسکن و شهرسازی، حذف شود و منابع آن به برنامه‌های پیشنهادی فوق‌الذکر اضافه گردد.

- درخصوص حمل‌ونقل عمومی درون‌شهری (مترو) توصیه و تأکید می‌گردد که بانک‌ها موظف گردند تا با اعمال سازوکارهای بایسته، زمینه استفاده از تسهیلات ارزی خارجی و گشایش (LC) را تسهیل نمایند.

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کشور.
۲. قوانین بودجه سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ کشور.
۳. قانون مدیریت خدمات کشوری.
۴. قانون برنامه پنجم توسعه.
۵. قانون مالیات بر ارزش افزوده.
۶. قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن.
۷. قانون مدیریت حمل و نقل و مصرف سوخت کشور.
۸. سایر قوانین و مقررات موضوعه.



مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۲۸۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۴۱. مسکن، شهرسازی و مدیریت شهری

نام دفتر: مطالعات زیربنایی (گروه عمران)

تهیه و تدوین: محمدرضا فارسیان

ناظر علمی: حسین صفایی

متقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۲/۱۴